

Auca de Josep Pous i Pagès (1873-1952)

Dramaturg, periodista, novel·lista modernista

1. Mil vuit-cents setanta-tres, ve al món en Pous i Pagès.
2. A Figueres, l'Empordà, que es troba al bell mig del pla.
3. El seu pare, un federal, feia de metge rural
4. del poble d'Avinyonet on tenia el seu hortet.
5. Sense mare i malaltís en Josep no hi viu feliç.
6. Dues vegades al dia va a Figueres. Hi estudia.
7. Un cop té el batxillerat se'n va a la Universitat
8. on comença medicina que no acaba, patina.
9. En Pous, però, amb «L'Avenç» sempre més té un tracte intens.
10. I després de prendre vistes escriu en certes revistes.
11. Són pseudònims d'ell, ai las, Josep Piula i Pere Mas.
12. Amb una dona de pes es casa el 93.
13. Té una empresa de sifons, mes no sura; se'n va a fons.
14. Llavors torna a Avinyonet on l'estiu no hi fa mai fred.
15. I escriu obres de teatre com si fos com segar i batre.
16. «L'endemà de bodes» és un dels seus èxits primers.
17. I així l'any 1903, com aquell qui no fa res,
18. treu la primera novel·la en què l'heroi es rebel·la.
19. Avinyonet abandona i s'instal·la a Barcelona.
20. Aquí, per guanyar-se el pa entra a «El Poble Català».
21. Setmanari progressista clarament federalista.
22. Una altra novel·la posa al mercat: «Quan se fa nosa».
23. Narracions: «Empordaneses», obres de teatre enceses.
24. Entre altres, «Un cop d'estat» que és un xou molt ben trobat,
25. en què en Ricard fot la sogra, donya Amparo, que és un ogre.
26. Pendent del món que l'envolta va i publicarà «Revolta»,
27. en què un indòmit mistaire, que es diu Gori, va al seu aire.
28. Com també hi va al seu autor que haurà d'anar a la presó
29. per un article proscrit pels militars de Madrid.
30. Quan la llibertat recobra fa «De l'ergàstula», una obra
31. en què ens explica el temperi que li du el seu captiveri.
32. Ara és hora que us recordi que «La vida i mort d'en Jordi
33. Fraginals» és la millor novel·la d'aquest autor,
34. en què el seu protagonista, com l'artista modernista,
35. va i s'enfronta amb el destí per poder fer el seu camí.
36. A partir d'aquí, el seu urc mostra com a dramaturg
37. de to trist o divertit: «Senyora àvia vol marit»,
38. o «Damià Rocabrúna, el bandoler»; per dir-ne una.
39. «Rei i Senyor», «Tardania»... Moltes més us en diria.
40. Durant la Guerra Civil en Pous mostra un nou perfil.
41. Diligent, amb convicció, dirigeix la Institució
42. de les Lletres Catalanes. També presideix amb ganes
43. els socis de l'Ateneu. Era un líder, ja ho veieu.
44. Era un home de coratge; no us estranyi el seu guiatge.
45. L'any 39 fugí a França. Torna i amb nova esperança,
46. un cop més, allò que viu, amb la seva ploma escriu
47. en prosa de qualitat com «De la pau i el combat»,
48. Va morir el 52. Tot plorava a Puigventós.

Joan Vilamala, 2017